



## ORDINUL

mun.Chișinău

"8" iulie 2024

Nr. 437

### **Cu privire la aprobarea Programului Național de Control al Salmonelei la curcani**

În conformitate cu prevederile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, pct. 14 sbpct. 16) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 14/2023, Hotărârea Guvernului nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale și Hotărârii Guvernului nr. 264/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici,

### **ORDON:**

1. Se aprobă Programul Național de Control al Salmonelei la curcani pentru anii 2025-2027.

2. Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor (cu statut de direcții) ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare - Agenție), în baza programelor măsurilor de profilaxie sanitar-veterinare strategice finanțate din bugetul de stat, aprobate anual de către directorul general al Agenției, vor coordona planurile detaliate privind prelevarea probelor în cadrul exploatațiilor comerciale de curcani și vor transmite acestea la Instituția Publică „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”, pentru realizarea la timp a acțiunilor cuprinse în Programe Naționale de Control al Salmonelei la curcani pentru anii 2025-2027.

3. Se pune în sarcina:

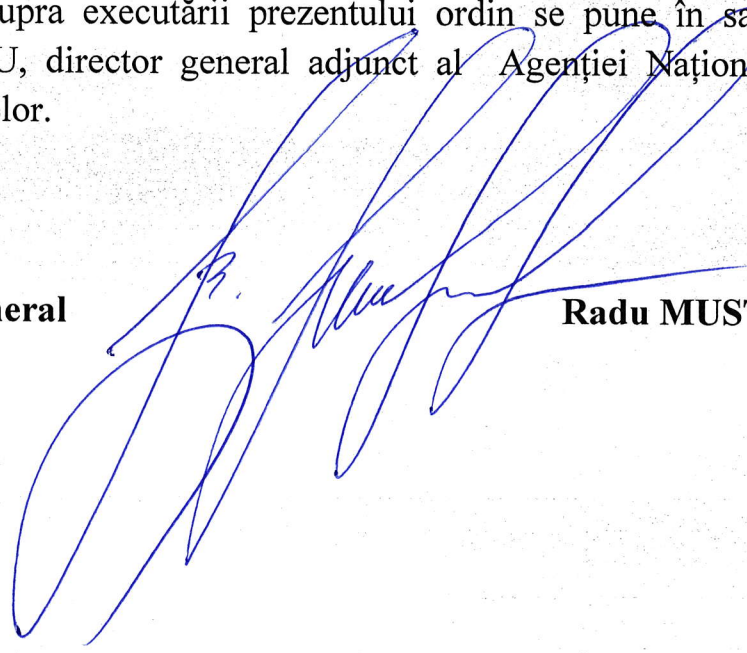
3.1. Șefilor subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor executarea prezentului ordin.

3.2. Directorului Instituției Publice „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar” să asigure buna desfășurare a testelor de laborator, conform Programului Național de Control al Salmonelei.

4. Presentul ordin se publică pe pagina-web oficială a Agenției, la rubrica *Legislație*, subcompartimentul *Transparență decizională* și intră în vigoare la data semnării.

5. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina dlui Alexandr MANCIU, director general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

**Director general**

A large, stylized handwritten signature in blue ink, written over the printed name of Radu MUSTEATA. The signature is highly cursive and loops around the text.

**Radu MUSTEATA**

## **Programul Național de Control al Salmonellei la curcani**

### **1. Descrierea situației epidemiologice a bolii.**

Salmonella a fost recunoscută ca un important factor patogen zoonotic timp de mulți ani.

Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium sunt cauza majorității cazurilor de Salmoneloză și au fost cei mai comuni factori patogeni implicați în focarele generale de toxiinfecții alimentare.

Programul Național de Control (în continuare - PNC) pentru Salmonella a fost elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012.

Obiectivul principal este reducerea salmonelelor relevante în efectivele de curcani adulți de reproducție și de curcani pentru îngrășare, care rămân pozitive, este atingerea unei valori sub 1 la sută din numărul total de efective. La un număr mai mic de 100 de efective de curcani adulți de reproducție sau pentru îngrășare poate rămâne pozitiv cel mult un singur efectiv.

În Republica Moldova pe parcursul anilor nu au fost înregistrate efective de curcani. Nu există un istoric.

### **2. Analiza cheltuielilor estimate și estimarea beneficiilor anticipate ale programului:**

#### **2.1 Costurile programului.**

Acest program este în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 398/2012. Costurile financiare detaliate privind programul Național de Control al Salmonellei la curcani sunt stabilite la punctul 7 și 8 din acest program.

#### **2.2 Beneficiile programului.**

Obiectivul general al PNC al Salmonellei este să controleze apariția Salmonellei în sectorul pasărilor de curte și prin aceasta să protejeze oamenii împotriva toxiinfecției cu salmonella. Se știe că păsările domestice adesea sunt purtătoare de infecții latente cu Salmonella, ceea ce poate provoca un risc indubitabil cu privire la sănătatea umană.

Beneficiile anticipate ale acestui Program, care are drept scop reducerea Salmonellei, sunt minimizarea problemelor privind sănătatea umană și o reducere a suferinței, mortalității și costurilor serviciilor de sănătate.

### **3. Durata prevăzută din Program și obiectivele ce trebuie să fie atinse la încheierea programului.**

PNC al Salmonellei la curcani intră în vigoare la data aprobării și publicării pe pagina-web oficială a ANSA și va fi implementat pe parcursul a 3 ani consecutiv, respectiv până la finele 2027.

Pentru a reduce sau menține o prevalență scăzută a Salmonellei la curcani din efectivele de curcani adulți de reproducție și de curcani pentru îngrășare din

Republica Moldova, cel puțin în limitele stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 - 1% sau mai mic până la 31.12.2027, procentul maxim pentru efectivele de curcani pozitive cu Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium.

#### **4. Autoritatea veterinară competentă abilitată cu supravegherea și punerea în aplicare a Programului.**

- **Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor** este responsabilă pentru implementarea PNC conform Hotărârii Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale.

Structurile responsabile de implementarea PNC al Salmonellei la curcani sunt:

- **Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor** pentru implementarea la nivel național al prevederilor din Hotărârea Guvernului nr. 398/2012.

- **Direcția supravegherea unităților de producere a alimentelor de origine animală** este responsabilă pentru protecția sănătății publice și respectării cerințelor la sacrificarea efectivelor de curcani, prin aplicarea proporționată a legislației în unitățile de procesare a cărnii;

- **Instituția Publică Centru Republican de Diagnostic Veterinar (IP CRDV)** este laboratorul național de referință privind sănătatea animalelor și în structura sa este inclus Laboratorul Național de Referință (LNR) pentru Salmonella la animalele vii;

- **Direcția control medicamente de uz veterinar și hrană pentru animale** este responsabilă privind igiena furajelor la nivel central;

- **Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor (STSA) sunt responsabile** la nivel local de implementarea Programului.

##### **4.1 Responsabilitățile și sarcinile ANSA.**

- a) elaborează Planul de control al bolilor la animale;
- b) evaluează, coordonează și implementează PNC, propune și actualizează acest program dacă este necesar;
- c) monitorizarea evoluției epidemiologice a salmonelozei în RM.
- d) adoptă măsuri pe baza situației epizootice în RM;
- e) desfășoară instruirea specialiștilor din STSA.

##### **4.2 Responsabilitățile și sarcinile STSA.**

- a) coordonarea programului la nivel raional/municipal;
- b) prelevarea oficială de probe;
- c) efectuarea controalelor în unitățile de creștere a curcanilor;
- d) instruirea specialiștilor din unitățile de creștere a curcanilor.

##### **4.3 Responsabilitățile și sarcinile CRDV.**

- a) coordonarea corespunzătoare a activității laboratoarelor responsabile pentru analiza probelor în special, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 264 din 12.04.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici;

- b) furnizarea de asistență științifică și tehnică pentru Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor din domeniul lor de competență;

- c) caracterizarea izolatelor de agenți patogeni, tipizarea genetică a acestor agenți;
- d) păstrarea în condiții de maximă securitate, a izolatelor;
- e) instruirea specialiștilor din STSA;
- f) informarea, când este cazul, a laboratorului internațional de referință cu privire la aspectele referitoare la tulpinile de vaccin împotriva Salmonellei și a altor metode specifice de control;
- g) furnizarea Laboratoarelor Naționale de Referință din alte state, cu acordul ANSA a tuturor informațiilor necesare;

### **5. Descrierea și delimitarea zonelor geografice și administrative în care programul urmează să fie aplicat.**

PNC va fi implementat în RM, cuprinzând tot teritoriul țării, trasând obiectivul și stabilind Programul de teste necesar pentru verificarea realizării obiectivului de reducere a Salmonela Enteritidis și Salmonela Typhimurium la curcani (în continuare – salmonele relevante) la curcani.

#### **Numărul de exploatații și efective în sectorul de curcani**

Nr.	Denumirea exploatației	Localitatea	Numărul autorizației sanitar-veterinare Codul exploatației	Nr. de hale/efective cu păsări adulte	Nr. de păsări în exploatație
1.	SRL „Ecomolsistem”	s.Căbăești	nr. 0056058	1	6000 cap.

### **6. Măsurile implementate în baza Programului.**

#### **6.1 Măsurile și termenii legislației cu privire la înregistrarea exploatațiilor.**

Toate efectivele comerciale de păsări domestice din Republica Moldova sunt autorizate de către subdiviziunea teritorială pentru siguranța alimentelor în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar-veterinară.

Cadrul legal privind efectuarea activității comerciale cu păsări și produse derivate din păsări este descrisă în Hotărârea Guvernului nr. 357 din 01.06.2012 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubaj.

Cu scopul de a fi aprobate sanitar veterinar, exploatațiile de păsări domestice vor respecta, în conformitate cu legislația în vigoare, următoarele condiții:

- a) facilități și operare corespunzătoare;
- b) aplicarea „Programul acțiunilor strategice de supravegherea, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului” aprobat prin Ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;
- c) cel puțin o vizită de inspecție pe an de către medicul veterinar oficial;
- d) controale suplimentare pentru a verifica conformitatea unității cu măsurile de igienă și operaționale ale acestora.

## **6.2 Măsurile și legislația aplicabilă în ceea ce privește identificarea animalelor: Nu este cazul.**

### **6.3 Măsurile și legislația aplicabilă în ceea ce privește notificarea bolii.**

Ordin MAIA Nr. 34 din 27.02.2006 cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor.

### **6.4 Măsuri de biosecuritate.**

Biosecuritatea este o combinație de practici, care sunt destinate pentru prevenirea răspândirii organismelor cauzatoare de boli din cadrul fermei de păsări domestice. Atunci când acestea sunt efectuate în paralel cu sanitația și procedurile de dezinfectare, măsurile de biosecuritate ar putea preveni sau, cel puțin, reduce nivelul agenților patogeni la valori, la care nu este posibil nici un risc de infecție.

#### ***Măsuri de biosecuritate în exploatații:***

- Statusul de sănătate al păsărilor domestice;
- La intrarea tuturor cotețelor din fermă trebuie localizată bariera de dezinfecție;
- Controlul circulației oamenilor;
- Igiena transportului;
- Igiena furajelor;
- Igiena apei;
- Controlul rozătoarelor, insectelor și păsărilor;
- Curățarea și dezinfectarea clădirilor;

PNC al Salmonella stabilește cerințe minime pentru conținutul regulilor de biosecuritate. Administratorii elaborează reguli de biosecuritate pentru exploatațiile lor. Aceste instrucțiuni de funcționare și regulile de biosecuritate ale exploatației vor fi aprobate de către șeful STSA. Administratorul ține evidența tuturor acțiunilor de dezinfecție, dezinfecție și deratizare în exploatație în registrele specifice (registre DDD). Regulile de biosecuritate trebuie să conțină verificări ale eficacității dezinfectării și alte măsuri preventive care trebuie luate în rutina zilnică.

Instrucțiunile de operare și regulile de biosecuritate sunt aplicate în toate procedurile de creștere, de la sosirea lotului de curcani de o zi până la transportul la un abator/depopulare.

Administratorii, pentru a implementa în mod corespunzător principiile bunei practici agricole, aplică sistemul „totul plin totul gol”. Curățarea mecanică a halelor urmată de dezinfecție, dezinfectie și deratizare se efectuează după fiecare ciclu de producție. După fiecare curățare și dezinfectare proprietarul este obligat să preleve probe pentru a verifica eficiența dezinfectiei.

STSA supraveghează eficacitatea dezinfectării efectuate de administratori. Acest lucru se realizează prin controale oficiale și verificarea rezultatelor de laborator prezentate de către administrator.

Aceștia pot implementa un Ghid voluntar de bune practici de igienă pentru crescătorii de păsări. În 2017 a fost elaborat un Ghid voluntar privind bunele practici de biosecuritate în întreprinderile avicole, menit să sprijine fermele de păsări să

aplice măsurile de biosecuritate și să mențină un standard ridicat de sănătate animală la ferma de păsări. Acest ghid este disponibil pe site-ul ANSA. <http://www.ansa.gov.md/uploads/files/SanitarVeterinar/SanatateAnimala/Biosecuritate-brosura.pdf>

### **6.5 Măsurile și legislația aplicabilă în ceea ce privește măsurile în cazul unui rezultat pozitiv**

În cazul suspiciunii sau confirmării Salmonellei enteritidis sau Salmonellei typhimurium, operatorul și LNR va notifica imediat la ANSA și STSA.

În cazul suspiciunii de infecție, STSA și autoritățile competente vor:

- interzice mișcarea curcanilor;
- efectivele de curcani pozitive se numără o singură dată pentru un lot, indiferent de numărul de operațiuni de eșantionare și de testare, și se raportează doar în anul primei eșantionări pozitive.

Când se confirmă prezența Salmonellei Enteritidis sau a Salmonellei Typhimurium într-o hală/efectiv de curcani:

a) Laboratorul național de referință va raporta imediat Agenției fiecare depistare a Salmonela Enteritidis și/sau a Salmonela Typhimurium și comunică referințele exploatației și a efectivului.

b) Este considerat pozitiv în vederea verificării realizării obiectivului, în cazul în care se depistează prezența Salmonela Enteritidis și/sau Salmonela Typhimurium (cu excepția sușelor vaccinale) în respectivul efectiv, cu orice ocazie.

c) Efectivele de curcani pozitive se numără o singură dată pentru un lot, indiferent de numărul de operațiuni de eșantionare și de testare, și se raportează doar în anul primei eșantionări pozitive.

d) Prevalența se calculează separat pentru efectivele de curcani pentru îngrășare și pentru efectivele de curcani adulți de reproducție.

e) Ouăle neincubate din șeptel trebuie distruse.

Aceste ouă pot fi utilizate pentru consumul uman în cazul în care sânt tratate, astfel încât să se garanteze eliminarea Salmonela enteritidis și Salmonela typhimurium, conform cerințelor privind igiena produselor alimentare de origine animală.

f) Toate păsările din șeptel, inclusiv curcanii de o zi, trebuie sacrificate sau distruse, astfel încât să se reducă cât mai mult posibil riscul propagării salmonellei.

g) Sacrificarea trebuie să se realizeze conform cerințelor privind igiena produselor alimentare de origine animală.

h) Produsele derivate din aceste păsări pot fi plasate pe piață pentru consumul uman, conform cerințelor privind igiena produselor alimentare de origine animală și prevederilor secțiunii 5 din capitol XI din Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012.

i) Produsele nedestinate consumului uman trebuie utilizate sau eliminate conform Regulilor sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală nedestinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 11 din 12 ianuarie 2022.

j) Ouăle pentru incubație provenind din șeptelurile infectate cu Salmonela enteritidis sau Salmonela typhimurium, inclusiv din cuibar, trebuie distruse sau

tratate, conform Regulilor sanitar-veterinare privind subprodusele de origine animală nedestinate consumului uman, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 11 din 12 ianuarie 2022.

k) Carnea proaspătă provenind de la animalele enumerate în anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 nu va putea fi introdusă pe piață pentru consumul uman, dacă nu satisface următorul criteriu:

„Salmonela: absentă în 25 de grame/produs”.

l) Autoritățile competente naționale stabilesc, în comun, reguli detaliate, precizând, îndeosebi, schemele de eșantionare și metodele de analiză.

m) Criteriul prevăzut la lit. k pct. 6.5 nu se aplică cărnii proaspete de pasăre, destinată unui tratament termic industrial sau oricărui alt tratament capabil să nimicească salmonela, conform cerințelor privind igiena produselor alimentare.

STSA va notifica operatorul, pentru a curăța și dezinfecta unitatea din care efectivul a provenit.

După această operație, operatorul trebuie să preleveze probe din mai multe locuri din spațiile unității și să le trimită la IP CRDV, pentru a fi testate pentru Salmonella, pentru a verifica eficiența dezinfectării efectuate iar repopularea se va permite, doar dacă probele prelevate după curățare și dezinfectare sunt negative.

Operatorii de la efectivele pozitive vor fi contactați de STSA pentru a primi prescripții privind procedeele de a reduce sau de a elimina Salmonella.

Prescripția poate include recomandări privind managementul, curățarea și dezinfectarea, controlul dăunătorilor, măsurile de biosecuritate, monitorizarea și potențiala utilitate a altor mijloace în controlul Salmonellei.

Conform Programului acțiunilor strategice de supraveghere, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, aprobat anual prin Ordinul ANSA, furajele pentru nutriția pasărilor sunt controlate, pentru a evita contaminarea cu Salmonella spp în cadrul autocontroalelor efectuate de operator sau în cadrul controlului oficial. Furajele sunt verificate de asemenea pentru a detecta utilizarea antibioticelor.

Examinarea pentru reziduuri este efectuată în conformitate cu planul anual de examinare al reziduurilor la animalele vii și produsele de origine animală.

Păsările din efectivele infectate, aparținând exploatațiilor comerciale, trebuie păstrate izolat și în condițiile speciale pentru eliminarea acestor păsări. Nici o pasăre nu poate părăsi hala/cotețul în cauză dacă STSA nu a autorizat sacrificarea sau/și distrugerea, supraveghind sacrificarea într-un abator autorizat. Toate păsările din hală/coteț trebuie sacrificate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 435/2010 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală reduce cât mai mult posibil riscul răspândirii salmonellei.

În cazul probelor pozitive la inhibitori de creștere a microflorei, efectivele se consideră infectate cu Salmonella și se aplică măsurile stabilite.

## **6.6 Măsuri și legislație aplicabilă în ceea ce privește controlul (testarea, vaccinarea) bolii.**



În conformitate cu prevederile din Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 în Republica Moldova este interzisă utilizarea agenților antimicrobieni pentru controlul Salmonellei.

PNC definește un efectiv ca fiind un animal sau mai multe animale care trăiesc într-o exploatație care constituie o unitate epidemiologică (utilizarea aceluiași spațiu aerian sau zone libere). Atunci când sistemele de adăpostire nu sunt tipice, situația poate fi evaluată pe bază de caz. Grupurile multiple de curcani care au contact 'cioc la cioc' (în interior sau exteriorul cotețului) pot fi tratate ca un singur efectiv.

Operatorilor li se va solicita să implementeze programul de prelevare din Hotărârea Guvernului nr. 398/2012 (prelevarea de auto control). Pentru protocolul de prelevare, descris mai jos.

Prelevare de probe din incubator se efectuează conform dispozițiilor stabilite la pct.8, anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 privind reducerea prevalenței anumitor serotipuri de salmonela în efectivele de reproducere.

Prelevarea de eșantioane din exploatațiile de curcani de reproducție se efectuează conform prevederilor stipulate în pct. 9-11 din anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 privind reducerea prevalenței anumitor serotipuri de salmonela în efectivele de reproducere.

Prelevarea de eșantioane din exploatațiile de curcani pentru îngrășare se va efectua cu cel puțin doua perechi de încălțăminte/șosete de protecție de unică folosință, iar efectivele de curcani crescuți în aer liber – doar în interiorul crescătoriei, grupând toate perechile de încălțăminte/ șosete de protecție într-un singur eșantion.

Pentru efectivele cu mai puțin de 100 de curcani, unde nu este posibilă utilizarea unor perechi de încălțăminte/șosete de protecție întrucât nu există acces la cotețe, acestea pot fi înlocuite cu eșantioanele prelevate cu mâna, aplicând încălțăminte sau șosetele peste mănuși și frecându-le de suprafețele contaminate cu materii fecale proaspete sau, în caz contrar, utilizând alte tehnici de eșantionare a materiilor fecale care să fie adecvate scopului propus.

Eșantionarea de către autoritatea competentă trebuie să includă cel puțin:

- 1) o dată în an, toate efectivele din 10 % din exploatații care au cel puțin 250 de curcani de reproducție adulți cu vârsta cuprinsă între 30 și 45 de săptămâni, incluzând în orice caz toate exploatațiile în care Salmonela Enteritidis și Salmonela Typhimurium au fost depistate în timpul celor 12 luni anterioare și toate exploatațiile care au curcani de reproducție de elită, străbunici și bunici și poate avea loc, de asemenea, în incubator;
- 2) toate efectivele din exploatații în cazul în care este depistată prezența Salmonela Enteritidis și Salmonela Typhimurium în eșantioanele prelevate în incubator de către proprietarul sau deținătorul exploatației sau în cadrul controalelor oficiale, pentru a investiga originea infecției;
- 3) o dată în an, toate efectivele din 10 % din exploatații care au cel puțin 500 de curcani pentru îngrășare, dar în orice caz:

- a) toate efectivele din exploatație în cazul în care la un efectiv a fost identificată prezența Salmonela Enteritidis sau a Salmonellei Typhimurium în eșantioanele prelevate de către operatorul din sectorul alimentar, cu excepția cazului în care carnea curcanilor din efective este destinată tratamentului termic industrial sau oricărui alt tratament capabil să elimine salmonela; și
- b) toate efectivele din exploatație în cazul în care la un efectiv a fost identificată prezența Salmonela Enteritidis sau Salmonela Typhimurium în timpul etapei anterioare în eșantioanele prelevate de operatorul din industria alimentară; și
- c) de fiecare dată când autoritatea competentă are suspiciune.

Eșantionarea efectuată de autoritatea competentă poate înlocui eșantionarea la inițiativa operatorului din sectorul alimentar (autocontrolul).

Se prelevează cel puțin două perechi de probe de încălțăminte de protecție (bahile hidrofiele). Toate probele prelevate de pe încălțăminte de protecție/bahile trebuie grupate într-o singură probă.

Pentru efectivele de curcani crescuți în aer liber, probele se vor preleva doar din interiorul cotețului.

Înainte de a utiliza încălțăminte sau bahile, suprafața acestora trebuie umezită cu apă sterilă sau oricare alt diluant aprobat de laboratorul național de referință menționat în Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012. Este interzisă utilizarea apei de la fermă care conține substanțe antimicrobiene sau dezinfectanți. Metoda recomandată de umezire a încălțărilor este prin turnarea lichidului în interiorul acestora înainte de încălțare.

Trebuie garantat faptul că toate secțiunile cotețului sunt reprezentate în prelevare în mod proporțional și că trebuie făcuți cel puțin 100 pași cu fiecare pereche de încălțăminte de unică folosință. Fiecare pereche trebuie să cuprindă aproximativ 50 % din aria cotețului.

La terminarea prelevării, încălțăminte sau bahile se scot cu grijă, astfel încât materiile aderente să nu se desprindă.

Încălțăminte poate fi întoarsă pe dos pentru a reține materia în interior. Apoi, acestea se așează într-un sac sau alt recipient și se etichetează, pentru a identifica efectivul din care s-au prelevat probe și data din care s-au prelevat probele.

Transportul și pregătirea probelor prelevate:

Eșantioanele se expediază, de preferință, prin poșta expresă sau curier la Centrul Republican de Diagnostic Veterinar, în termen de 24 de ore de la prelevare sau dacă nu sunt trimise în 24 de ore acestea trebuie refrigerate.

În laborator, eșantioanele se păstrează refrigerate până în momentul examinării, care va fi începută în termen de 48 de ore de la primire și în termen de 96 de ore după eșantionare.

Perechea/perechile de încălțăminte sau șosete și probele de praf se despachetează cu grijă, pentru a evita desprinderea materiilor fecale aderente, se grupează și se pun 225 ml de apă peptonată tamponată, care a fost preîncălzită la temperatura camerei.

Proba prelevată se agită pentru saturarea completă și se continuă cultura prin utilizarea metodei de depistare menționată mai jos.

Examinările de laborator pentru Salmoneloza la animale sunt efectuate de LNR pentru Salmoneloza la animale. La LNR pentru Salmonella la animale se efectuează serotipul, în conformitate cu planul Kaufmann-White pentru fiecare proba pozitivă găsită în Republica Moldova. Tot aici, se testează sensibilitatea substanțelor antimicrobiene din fiecare izolat.

Metoda de detectare:

Detectarea Salmonellei spp. din materiile fecale de la animale realizată de LNR pentru Salmonella la animale se efectuează conform PSO 0001- Izolarea și identificarea Salmonelozei.

Procedura este în conformitate cu SR EN ISO 6579:2003 / A1: 2007 și cu procedura standard a LCR- Salmonella, Bilthoven, Olanda.

În acea metodă de detectare, se utilizează un mediu semi-solid (mediu semi-solid modificat Rappaport-Vassiladis, MSR/V), ca mediu unic de îmbogățire selectiv.

Serotipizarea:

Cel puțin un izolat din fiecare probă pozitivă va fi serotipizat, respectând schema Kaufmann-White.

Depozitarea tulpinilor:

Cel puțin o tulpină izolată per coteț și pe an va fi colectată de LNR și depozitată pentru o tipizare viitoare sau testare a susceptibilității antimicrobiene, utilizând metode normale pentru colectarea culturii, care trebuie să asigure integritatea tulpinilor pentru minim doi ani.

# Protocolul de prelevare a probelor pentru efectuarea autocontrolului

## Notă de însoțire a probelor

Nr\* ..... /Data.....  
\*nr unic /de cod

Astăzi, data de mai sus, la ora....., subsemnatul.....  
....., am prelevat, în conformitate cu Programul Național de Control al Salmonelozelor zoonotice la curcani pentru îngrășare/reproducție de la ..... din localitatea ..... (adresa) ..... următoarele probe de material biologic de origine animală în cadrul programului de autocontrol:

Nr. Crt.	Probe recoltate		Mărimea efectivului supus testării	Examine de laborator solicitate
	Felul probei (fecale, meconiu, cadavre)	Proveniența probei (hala, compartiment)		

Proba a fost ambalată, etichetată (individualizată) și sigilată în conformitate cu instrucțiunile în vigoare și se va expedia către Centrul Republican Diagnostic Veterinar .....

**Date de identificare ale exploatației:**

1. Identificarea exploatației – nr. autorizației (valori alfanumerice):

2. Capacitatea exploatației/ciclu (număr de păsări existente/ciclu) (valori alfanumerice):

3. Capacitatea exploatației/an (numărul de păsări existente/an) (valori alfanumerice):

4. Vârsta păsărilor de la care au fost recoltate probele:

5. Tratamente efectuate păsărilor:  
 .....  
 .....

6. Vaccinarea anti-Salmonella a efectivului de păsări de unde au fost recoltate probele:  
 DA       NU       NU SE CUNOAȘTE

7. Tipul de vaccin anti-Salmonella folosit (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

<b>VACCIN INACTIVAT</b>	
<b>VACCIN VIU</b> (se va preciza tulpina)	

8. Data administrării vaccinului (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

a. La origine 
b. Ultima administrare

9. Furajarea păsărilor.....  
 .....  
 .....

10. Rezultatul ultimei testări pentru Salmonella:

POZITIV

NEGATIV

NU SE CUNOAȘTE

11. Serotipurile de Salmonella detectate anterior (se completează dacă la punctul 11 rezultatul este pozitiv)

.....  
.....  
.....

12. Materialele folosite pentru prelevarea de probe.....

.....

13. Sistemul de creștere

SISTEM DE CREȘTERE CONVENȚIONAL	<input type="checkbox"/>
SISTEM DE CREȘTERE LIBER STANDARD	<input type="checkbox"/>
SISTEM DE CREȘTERE LIBER ECOLOGIC	<input type="checkbox"/>
SISTEM DE CREȘTERE.....	<input type="checkbox"/>

14. Data și ora prelevării probei

Data

Ora

15. Condiții de transport

- asigurarea temperaturii (2-8°C)

DA

NU

Reprezentantul unității,

# Protocolul de prelevare a probelor pentru efectuarea controlului oficial

## AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR Subdiviziunea Teritorială pentru Siguranța Alimentelor.....

### PROCES-VERBAL de recoltare a probei

Nr\*...../Data.....

\*nr unic /de cod

Astăzi, data de mai sus, la ora....., subsemnatul.....  
....., medic veterinar oficial, am prelevat în conformitate cu Programul Național de  
Control al Salmonellozelor zoonotice la curcani pentru îngrășare/reproducție, de  
la....., din localitatea  
(adresa) ....., următoarele probe de material  
biologic de origine animală:

Nr. Crt.	Probe recoltate		Mărimea efectivului supus testării	Examene de laborator solicitate
	Felul probei (fecale, praf)	Identificarea probelor		

Probele au fost ambalate, etichetate (individualizate) și sigilate cu sigiliu nr. ....în fața  
noastră, conform instrucțiunilor în vigoare și se vor expedia către Centrul Republican Diagnostic Veterinar

#### Date de identificare ale exploatației:

1. Identificarea exploatației – nr. autorizației (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Capacitatea exploatației/ciclu (număr de păsări existente/ciclu) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Capacitatea exploatației/an ( numărul de păsări existente/an) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

#### Date despre efectivul testat

4. Identificarea efectivului de unde au fost recoltate probele (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Vârsta păsărilor de la care au fost recoltate probele:

--	--	--	--	--	--	--	--

6. Tratamente efectuate păsărilor:

.....  
.....  
.....

7. Vaccinarea anti-Salmonella a efectivului de păsări de unde au fost recoltate probele:

DA		NU		NU SE CUNOAȘTE	
----	--	----	--	----------------	--

8. Tipul de vaccin anti-Salmonella folosit (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

<b>VACCIN INACTIVAT</b>	
<b>VACCIN VIU</b> (se va preciza tulpina)	

9. Data administrării vaccinului (se

completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv )

a. La origine

b. Ultima administrare

10. Furajarea păsărilor .....  
.....  
.....

11. Rezultatul testărilor anterioare pentru Salmonella:

POZITIV

NEGATIV

NU SE CUNOAȘTE

12. Serovarurile de Salmonella detectate anterior (se completează dacă la punctul 11 rezultatul este pozitiv)  
.....  
.....

13. Materialele folosite pentru prelevarea de probe .....  
.....

14. Sistemul de creștere

SISTEM DE CREȘTERE CONVENȚIONAL	<input type="checkbox"/>
SISTEM DE CREȘTERE LIBER STANDARD	<input type="checkbox"/>
SISTEM DE CREȘTERE LIBER ECOLOGIC	<input type="checkbox"/>
SISTEM DE CREȘTERE.....	<input type="checkbox"/>

**Date privind transportul probelor recoltate**

15. Data și ora transmiterii probelor recoltate către laboratorul sanitar veterinar

Data

Ora

16. Dacă se garantează următoarele condiții de transport

- asigurarea temperaturii (2-8°C)  DA

NU

Prezentul proces verbal s-a încheiat în 3  
exemplare, dintre care una din copii însoțește probele ce se trimit la laborator, originalul rămâne la medicul  
veterinar oficial care a efectuat prelevarea de probe, iar cealaltă copie rămâne la unitate (proprietar) - de  
scris în procedură

Medic veterinar oficial,

Reprezentantul unității,

.....  
(L.S. Semnătura și parafa)

.....  
(proprietar)

## 7. Obiective

### 7.1 Criteriile de evaluare tehnică și financiară

Țara Republica Moldova

Boala Salmonella zoonotică

Perioada de referință 01.01.2025 – 31.12.2025

Anul

2025

Raion	Tipul testului (b)	Populația țintă (c)	Tipul de probă (d)	Obiectiv (e)	Numărul de teste planificate
Toate regiunile	Bacteriologic	Curceni	Probe de fecale de pe încălțăminte de unică folosință	Supraveghere	
	Bacteriologic	Curceni	Probe de fecale de pe încălțăminte de unică folosință	Confirmare	
<b>Total</b>	-	-	-	-	

(a) Boala și speciile dacă este cazul

(b) Descrierea testului

(c) Specificarea speciilor țintă și a categoriilor de animale țintă

(d) Descrierea probelor de fecale

(e) Descrierea obiectivului (calificarea, supravegherea, confirmarea cazurilor suspectate, monitorizarea campaniilor, seroconversiei, controlului privind vaccinurile șterse, testarea vaccinului, controlul vaccinării)

### 7.2 Datele referitoare la testarea efectivelor de curceni

Țara Republica Moldova

Boala Salmonella zoonotica



Anul 2025

Perioada de referință 01.01.2025 – 31.12.2025

Raioane	Tipul de efective <sup>(b)</sup>	Numărul total de efective <sup>(c)</sup>	Numărul total de animale	Nr. total de efective în baza programului	Nr. total de animale în baza programului	Nr. estima <sup>a</sup> l efectivelor care trebuie verificate <sup>(d)</sup>	Numărul efectivelor estimate a fi pozitive <sup>(e)</sup>		Numărul efectivelor estimate a fi depopulate	Nr. total de animale estimate a fi sacrificate sau eliminate <sup>(f)</sup>	Cantitatea de ouă estimate a fi eliminate (număr sau kg) <sup>(g)</sup>		Cantitatea de ouă estimată canalizată pentru produse de ouă (număr sau kg.) <sup>(g)</sup>		
							(a1)	(a2)			(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
Toate raioane	Curcani	1	6000	1	6000	1									

- (a) Pentru salmonella zoonotică indicați serotipurile cuprinse în programele de control: (a1) pentru Salmonella Enteritidis, (a2) pentru Salmonella Typhimurium, (a3) pentru alte serotipuri-specificați dacă e cazul, (a4) pentru Salmonella Enteritidis sau Salmonella Typhimurium.
- (b) De exemplu, efectivele de reproducție sau de îngrijire
- (c) Numărul total de efective existente în regiune incluzând efective eligibile și noneligibile pentru program.
- (d) Verificați mijloacele pentru efectuarea unui test la nivel de efectiv conform programului pentru prezența Salmonellei. La această coloană un efectiv nu trebuie numărat de două ori chiar dacă s-a verificat de mai multe ori.
- (e) Dacă, un efectiv a fost verificat, în conformitate cu nota de subsol (d), de mai multe ori, o probă pozitivă trebuie luată în considerare doar o dată.

#### 8. Analiza detaliată a costului programului<sup>1</sup>

Costurile menționate mai jos sunt estimate pentru o perioadă de un an  
(1 ianuarie 2025 – 31 decembrie 2025)

Costuri referitoare la	Specificare	Nr. de unități	Cost unitate în, lei	Suma totală în, lei
1. Testare				
1.1. Costul analizei				
	Test: Examen bacteriologic pozitiv pentru detectarea Salmonellei spp.	4	560	2240
	Test: Examen bacteriologic negativ pentru detectarea Salmonellei spp.	4	560	2240
	Test : Serotipizarea Salmonellei spp.	4	560	2240
	Test: detectarea agenților antimicrobieni sau efectului de inhibare a proliferării bacteriene în țesuturi provenite de la păsări din efectivele testate pentru Salmonella cu metoda HPLC	4	1046	4184
1.2. Costul prelevării				
	Containere sterile de unică folosință pentru prelevarea materiilor fecale	16	1,4	22,4
	Pereche de mănuși de unică folosință	16	2,8	44,8
	Probe de pe încălțăminte de unică folosință (bahile hidrofile)	28	1	28
1.3. Alte costuri				
	Halate de protecție	4	16,7	66,8
2. Vaccinare				
3. Sacrificarea și eliminarea				
4. Curățarea și dezinfecția				
	Test: Test bacteriologic privind verificarea eficienței dezinfectării adaposturilor de păsări domestice după depopulare dintr-un efectiv testat pozitiv cu Salmonella			
5. Salarizarea (personal contractat doar pentru program)				
6. Consumabile și echipament specific				
7. Alte costuri				
<b>TOTAL:</b>				<b>11066</b>